

cussio vel rapina rerum eiusdem confugiti auctoritate item privata. *C. Definuit* 33. Caus. 17. Q. 4.

8° Visitatio infirmi facta a medico, si postquam tertio die visitaverit, ipsi non constiterit de fide Confessarii, eundem infirmum confessionem sacramentalem emisisse, aut illam ex consilio docti Confessarii distulisse. *Ex Conc. Rom.* sub Benedicto XIII. tit. 32. cap. 1.

9° Omnes censurae Pontifici reservatae, si delictum sit occultum, iis exceptis de quibus sup. n. 1074. in not.

10° Omnes censurae et casus papales, etiam speciali modo reservati, si ob legitimum impedimentum aut urgentem confessionis admittendae necessitatem adiri Sedes Apostolica non possit. — Vide S. Lig. l. 7. n. 213.

APPENDIX II.

DE BENEFICIIS CLERICORUM

Etsi materia de beneficiis fuerit a plerisque Theologis fuse tractata, tamen innumeris implicatisque difficultatibus referta est, quae alioquin omnino in Gallia evanuerunt, ex quo vi Concordati inter Pium VII. et Gallicum Gubernium fuere sublata beneficia, et in pensionem quotannis a Gubernio persolvendam commutata.

Breviter nobis dicendum est de beneficiis in genere tantum spectatis, scilicet 1° de natura; 2° de acquisitione; 3° de amissione beneficiorum.

I. De natura beneficiorum.

1077. — Beneficium est ius perpetuum fructus percipiendi ex bonis Ecclesiae propter officium aliquod spirituale, Ecclesiae auctoritate constitutum.

Beneficium aliud est simplex, aliud duplex.

1° Beneficium simplex est, quod nullam obligationem habet adnexam nisi obeundi Officia divina, ut sunt canonicatus, capellaniae, etc.

2° Beneficium duplex est, quod adnexam habet iurisdictionem, administrationem et curam animarum, ut episcopatus, munus parochiale, etc. Duplex dicitur, quia duplici oneri subiacet; nam praeter recitationem breviarii omnibus communem, aliquam administrationem habet atque eminentiam.

3° Pensio, quae a Gubernio in Gallia solvitur Episcopis et Canonicis et Parochis, cum fuerit in beneficiorum locum suffecta, eorum locum obtinet, ac propterea ceu bonum ecclesiasticum spectanda est, ut patet ex variis S. Poenitentiariae responsis (n. 563.).

II. De acquisitione beneficiorum.

1078. — Triplex est acquirendi beneficii via: 1° per *electionem*, qua Clericus a toto Capitulo eligitur, et a Superiore confirmatur; 2° per *praesentationem*, qua quis a Patrono offertur Superiori, et ab hoc instituitur, si idoneus reperiatur; 3° per *collationem*, cum libere beneficium ex solo iure Praelati datur, nec iuri Patronatus subest. — S. Lig. n. 85.

In qualibet dioecesi Episcopus est proprius beneficiorum collator, nisi ex legitima praescriptione tale ius alteri competat. Papa vero est supremus et universalis collator omnium beneficiorum non patronatorum. — S. Lig. n. 86.

Ius Patronatus duplex est: 1° *ecclesiasticum*, si ex aliquo Ecclesiae titulo ortum sit; 2° *laicum*, si ab aliquo laico per fundationem, v. gr. Ecclesiae fuerit acquisitum. Patronatus ius constituunt *dos*, *aedificatio*, *fundus*, scilicet assignatio reddituum sufficientium, aedificatio Ecclesiae, et donatio fundi. — S. Lig. n. 87.

1079. **Quaesita.** — **QUAER.** 1° *Quaenam qualitates requirantur ad beneficium obtinendum?*

Resp. Requiritur 1° ut persona idonea sit et habilis, id est ut sit Clericus, non illegitimus, bene moratus; 2° ut satis scientiae peritiaeque habeat ad munus beneficio adnexum recte obeundum. — S. Lig. n. 112.

1080. — **QUAER.** 2° *An sit obligatio digniores ad beneficium eligendi?*

Resp. 1° *Affirm.*, et quidem *sub gravi per se* quoad beneficia curata, seu duplicia, quia id Ecclesiae bonum postulat. At ut peccatum grave sit, requiritur ut eligens omnibus adiunctis diligenter inspectis, existimet electum esse evidenter et multo minus dignum. Maior autem dignitas non absolute accipienda est, sed relative ad Ecclesiae et fidelium utilitatem. — S. Lig. n. 91. 92.

1081. — *Resp.* 2° *Affirm.* etiam *probabilius et communius* quoad beneficia simplicia, quia id etiam emolumentum Ecclesiae, et iustitia distributiva postulat; nisi raro minus dignus eligatur, et de beneficiis agatur minoris momenti. — S. Lig. n. 93. et seq. Attamen electio minus digni *probabilius* in omni casu est valida, nec onus restitutionis *per se* (1) inducit. — S. Lig. n. 102. 103. 106.

1082. — **QUAER.** 3° *An liceat alicui plura possidere beneficia?*

Resp. Neg. generatim, nisi fuerint simplicia, et ad residentiam non obligent. Quin imo neque ex dispensatione Pontificis plura simul beneficia haberi possunt, si non adsit coonestans causa: quia id contra ius na-

(1) Bene Auctor addit, *per se*; secus | citum vel explicitum violetur, v. gr. si
enim dicendum, si pactum aliquod impli- | collatio *per concursum* fiat.

turale est, cum unum sufficiat ad honestam sustentationem (2), et varia munera ab uno eodemque recte nequeant obiri. — S. Lig. n. 117. et seq.

1083. — QUAER. 4° *Quaenam causae pluralitatem beneficiorum coonestent?*

Resp. Iuxta commune Doctorum iudicium sunt sequentes: 1° necessitas Ecclesiae, scilicet si desint alii ministri idonei; 2° utilitas Ecclesiae, nempe si unus solus, licet absens, censeatur magis esse profuturus sua auctoritate, doctrina, prudentiaque, quam alius; 3° praerogativa meritum, scilicet si quis doctrina, consilio, etc. inter alios praestaret, etc. — S. Lig. n. 118.

III. De amissione beneficiorum.

1084. — Beneficia possunt quatuor modis amitti: 1° per mortem beneficiati, quia personis tantum conceduntur; 2° per dispositionem iuris ipso facto propter enormia quaedam crimina; 3° per sententiam iudicis propter crimina non tam enormia (3); 4° per dimissionem spontaneam seu resignationem.

Resignatio vero duplex est: 1° *tacita*, v. gr., si quis Religionem ingrediatur; 2° *expressa*, si fiat coram Superiore acceptante. Haec vero est vel simplex vel conditionata, prout nempe fit simpliciter sine conditione, vel conditione aliqua apposita, scilicet ut certae personae designatae conferatur, etc. — S. Lig. n. 133. 134.

1085. — QUAER. *Quaenam sint conditiones, ut valeat resignatio vel permutatio beneficii?*

Resp. Requiritur 1° ut libere fiat; 2° ut fiat coram (4) Episcopo vel Papa; 3° ut acceptetur a Prelato, in cuius manibus fit, et ab illo, cui confertur; 4° ut adsit consensus Patroni vel electorum, quando beneficium est ex patronatu vel electione. — Vide S. Lig. n. 133.

Ad beneficium refertur pensio ecclesiastica, quae est ius percipiendi fructus ex alieno beneficio. Pensio vero triplex est: 1° *laica*, quae datur laicis ob obsequium temporale in Ecclesiam; 2° *ecclesiastica*, quae datur Clericis propter ministerium spirituale; 3° *mixta*, quae datur Clerico tantum propter honestam sustentationem.

(2) Haec ratio subinde deficit. Nam quibusdam in locis nemo ad parochiale beneficium concurrat, quia ita tennes habet redditus, ut ad sustentationem parochi nequaquam sufficiat. Hinc etiam fit, ut hac de causa S. Congregatio aliquando Parochum ab applicanda certis diebus missa pro populo dispenset.

(3) Etiam in casu praecedenti requiritur iudicis sententia sin minus condemnatoria, saltem *declaratoria criminis*; quia nemo per se abdicare cogitur.

(4) Intellige, *interveniente consensu et auctoritate* Episcopi vel Pontificis, prout scilicet beneficii collatio ad Episcopum vel ad Papam pertinet.

Requiritur autem ad pensionis validitatem 1° ut accedat dispensatio Papae; 2° ut detur iusta de causa; 3° ut ordinarie non excedat tertiam beneficii partem.

PARS TERTIA DE STATU RELIGIOSO

1086. — Praeter viam mandatorum, per quam omnes homines ad consequendam salutem aeternam tendere debent, datur via consiliorum seu perfectionis specialis, quae est mere consilii, et paucis tantum proponitur a Deo ipso selectis, qui mundo valedicentes vitam in monasteriis ducunt.

Duplicem hanc viam Christus ipse nos docet in multis Evangelii locis; v. gr. *Matth.* 19. 17., dicit adolescenti de via salutis inquirenti: *Si vis ad vitam ingredi, serva mandata.* Et v. 21.: *Si vis perfectus esse, vade, vende quae habes, et da pauperibus, et habebis thesaurum in coelo; et veni, sequere me.*

Adest etiam tertia quaedam via media inter utramque praecedentem, nempe via castitatis, seu continentiae in saeculo servatae.

Hinc triplex hominum classis, ratione mediorum ad Deum consequendum propositorum, statuitur, seu triplex vitae status, scilicet 1° status matrimonii; 2° caelibatus, 3° vitae religiosae. Hinc etiam triplex gradus perfectionis; caelibatus enim, ut declaravit S. Paulus, et definiit *Conc. Trid.*, perfectior est matrimoniali statu; vita autem religiosa est omnium, ut patet, perfectissima. Status sacerdotalis licet dignitate omnium praestantissimus sit, ratione tamen perfectionis longe vitae religiosae cedit. Quemadmodum autem *mirabilis est Deus in sanctis suis*, ita etiam in variis modis, quibus eos ad sanctitatem promovet.

Agendum 1° de natura status religiosi; 2° de vocatione religiosa; 3° de obligationibus Religiosorum vi votorum; 4° de privilegiis Regularium; quibus accedet Appendix de conditione Religiosorum in Gallia.

CAPUT I.

DE NATURA STATUS RELIGIOSI

1087. — Status religiosus est stabile vitae institutum ab Ecclesia approbatum pro fidelibus, qui sub certa regula, et communi vivendi modo tendere volunt ad perfectionem per tria vota perpetua paupertatis, castitatis et obedientiae.

Dixi 1° *stabile vitae institutum*; quia Religiosus per tria vota religionis se in perpetuum Deo devovet.